

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Pārskats par pētniecības un attīstības darbu izpildi uzņēmējdarbības sektorā 2022. gadā” (2-pētniecība)

- Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?
- Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?
- Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?
- Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?
- Kam ir jāiesniedz dati?
- Kur publicē oficiālo statistiku?
- Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?
- Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?
- Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

➤ Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 1. punktā (Nacionālo kontu sistēma) un 6. punktā (Izglītības, zinātnes un inovāciju statistika).

Ikviens uzņēmuma dati nodrošina informāciju par uzņēmumu veiktajiem pētniecības darbiem un to apjomiem, uzņēmumā nodarbināto zinātnisko personālu, izdevumiem pētniecības un attīstības darbu veikšanai. Apkopotie rezultāti, raksturojot situāciju valstī kopumā, ir nozīmīgs atbalsts pētniecības un attīstības politikas veidošanā un uzraudzībā. Iegūtie rādītāji tiek izmantoti, lai izstrādātu ekonomikas izaugsmes veicināšanas pasākumus, tai skaitā stimulētu investīciju piesaisti pētniecībā un attīstībā, kā arī veicinātu Latvijas konkurētspēju Eiropas un starptautiskā mērogā.

Statistikas datus savu funkciju veikšanai izmanto Latvijas valsts un pašvaldību institūcijas, Eiropas Savienības institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji (studenti, zinātnieki, masu mediji) valsts ekonomikā notiekošo

procesu analīzei, teritoriālās attīstības plānošanai un sasniegto rezultātu kontrolei.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šo tiesību aktu:

- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulu \(ES\) Nr. 2019/2152](#) par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā.

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Administratīvo datu nav.

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Izlasē iekļauj visus ekonomiski aktīvos uzņēmumus, kuru pamatdarbība (nozare) atbilst Saimniecisko darbību statistikās klasifikācijas NACE 2.red. A līdz U sadaļai.

No tiem apseko visus uzņēmumus, kuri atbilst šādiem kritērijiem:

- kuros strādājošo skaits ir 100 un vairāk;
- kuru pamatdarbība vai sekundārā darbība atbilst NACE 72 "Zinātniskās pētniecības darbs";
- kuri iepriekšējos divos apsekojuma periodos pārskatā "2-pētniecība" ir uzrādījuši veiktus pētniecības un attīstības darbus vai norādījuši, ka šādi darbi tiks veikti nākamajā periodā;
- kuri ir reģistrēti Zinātnisko institūciju reģistrā;
- kuros nodarbina šādu profesiju darbiniekus – pētniecības struktūrvienības vadītājs/direktors (1223 01); pētniecības struktūrvienības vadītāja vietnieks/direktora vietnieks (1223 02); vadošais pētnieks (2111 01); pētnieks (2111 02), zinātniskais direktors (1120 21), zinātniskais asistents (2111 03), zinātniski tehniskās informācijas inženieris (2149 08), laboratorijas vadītājs (1223 03), dabaszinātņu laborants (3141 02) un uzņēmums neiesniedz pārskatus 1-pētniecība un 3-pētniecība;
- kuros ir strādājošie ar doktora grādu;
- par kuriem ir iegūta papildu informācija par finansējuma pieejamību pētniecības un attīstības darbu veikšanai no Ekonomikas ministrijas, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Valsts izglītības attīstības aģentūras, Centrālās finanšu un līgumu aģentūras u.c.

Izlases izveidošanas standarts:

- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulas \(ES\) Nr. 2019/2152](#) par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā 6. un 7. pants, I un II pielikuma 2. joma;
- [Komisijas 2020. gada 30. jūlija Īstenošanas Regulas \(ES\) 2020/1197](#), ar kuru nosaka tehniskās specifikācijas un kārtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā 1. pants, I pielikuma A un B daļa;
- [Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812](#) "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

➤ Kur publicē oficiālo statistiku?

- [Oficiālās statistikas portāls](#)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) [datubāzes](#)
- [Eiropas Komisijas Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāts](#)

➤ Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- [Eiropas Komisija](#)
- [Ekonomikas ministrija](#)
- [Izglītības un zinātnes ministrija](#)
- [Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija \(OECD\)](#)

➤ Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

➤ Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un

2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.